

Beheerplan kunstobjecten buitenruimte Gemeente Middelburg

- VERSIE februari 2024-

INLEIDING

In maart 2022 heeft Kunstwacht alle kunstwerken en monumenten in Middelburg geschouwd en deze gegevens en foto's elektronisch beschikbaar gesteld. Eind 2023 en begin 2024 heeft Kunstwacht een aanvullende schouwing gedaan zodat het bestand compleet is.

Dit rapport geeft inzicht in de technische toestand van alle kunstwerken en de werkzaamheden die nodig zijn om alle objecten, waar nodig, weer in optimale staat terug te brengen en jaarlijks te onderhouden.

Dit beheerplan mag tevens gezien worden als offerte voor het uitvoeren van alle genoemde werkzaamheden.

Dit rapport is een papieren weergave, maar dient samen gebruikt te worden met de database die alle gegevens bevat. Tenslotte wordt aan de hand van de bevindingen, een voorstel gedaan voor het technisch beheren van de kunstwerken gedurende meerdere jaren.

Toelichting versie voor aanbestedingsprocedure

Pagina's en delen van de tekst zijn verwijderd waardoor onder andere de paginanummering niet meer correct is.

INHOUD

INLEIDING	2
------------------	----------

INHOUD	3
---------------	----------

3 UITLEG CATEGORIEËN	6
-----------------------------	----------

3.1 Toestand kunstwerk en sokkel	6
3.2 Toestand omgeving	6
3.3 Te nemen actie	7

4 ADVIES EN KOSTEN PER KUNSTWERK	8
---	----------

4.1 Schoonmaken	9
4.2 Klein onderhoud	13
4.3 Groot onderhoud	14
4.4 Geen speciaal onderhoud	20
4.5 Anders/overleg	21

5 BEHEERPLAN MEERDERE JAREN	22
------------------------------------	-----------

3 UITLEG CATEGORIEËN

In de volgende paragrafen volgt uitleg over de categorieën zoals gebruikt in het systeem.

3.1 Toestand kunstwerk en sokkel

De toestand van het kunstwerk en de sokkel zijn ondergebracht in een aantal categorieën:

Goed

Het kunstwerk of de sokkel verkeren in een goede staat.

Beklad

Het kunstwerk of de sokkel is beklad met bijvoorbeeld graffiti.

Aangetast

Het kunstwerk of de sokkel is aangetast door bijvoorbeeld algen en mos.

Beschadigd

Er zijn delen van het kunstwerk of de sokkel weg, of er zitten bijvoorbeeld krassen op.

Anders

Deze omschrijving wordt gebruikt wanneer het niet in een van de andere categorieën is onder te brengen. Meestal is overleg over de oplossing wenselijk, omdat deze niet eenduidig is.

Onbekend

Iets is niet zichtbaar of ontbreekt waardoor geen beschrijving gegeven kan worden.

Niet meer aanwezig

Het object is weg.

Ook wordt er gekeken naar de directe omgeving van het kunstwerk, aangezien deze de aanblik van het geheel mede bepaalt.

3.2 Toestand omgeving

Bij de toestand van de omgeving worden de volgende categorieën onderscheiden:

Goed

De omgeving is schoon en in goede staat.

Onbekend

Het object is tijdelijk elders opgeslagen, of aan de omgeving worden bijvoorbeeld werkzaamheden uitgevoerd.

Anders

Dit duidt erop dat er iets moet gebeuren aan de omgeving. Er kan bijvoorbeeld veel (zwerf)vuil liggen, het gras van een gazon kan weg zijn, of de plaats van een vuilnisbak die het zicht op het werk ontnemt.

3.3 Te nemen actie

Resultaat van de schouwing is een advies wat er zou moeten gebeuren om het geheel (kunstwerk, sokkel en omgeving) in goede staat te brengen of te houden. De mogelijk te nemen acties die onderscheiden worden zijn:

Schoonmaken

Het geheel hoeft alleen te worden schoongemaakt, waarbij eventueel ook een anti graffiti en anti algen en mos behandeling wordt gegeven.

Klein onderhoud

Er dienen kleine correcties te worden gemaakt, bijvoorbeeld voegwerk herstellen, het aanbrengen van schroeven die weg zijn of het verwijderen van krassen. Altijd wordt het geheel na werkzaamheden schoongemaakt.

Groot onderhoud

Er zullen meer ingrijpende werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, of er dienen bijvoorbeeld delen te worden vervangen of aangevuld. Vaak zijn deze werkzaamheden niet binnen een dag, of soms zelfs niet ter plaatse uit te voeren.

Restauratie

Kunstwerken die in deze groep vallen moeten worden gerestaureerd, wat er op duidt dat er dingen ontbreken, of onherstelbaar zijn beschadigd. Vaak is overleg met de kunstenaar nodig om tot een goede oplossing te komen.

Anders/overleg

Er is eerst overleg nodig met de gemeente dan wel de kunstenaar of erven.

Geen

Het geheel verkeert in goede staat, of de gemeente heeft geen onderhoudsplicht.

Opgeslagen

Het kunstwerk is tijdelijk opgeslagen.

4 ADVIES EN KOSTEN PER KUNSTWERK

Om een overzicht te krijgen wat er met het bestand aan kunst van de gemeente Middelburg moet gebeuren om het in goede staat te krijgen en te houden, wordt per kunstwerk aangegeven wat er eenmalig zou moeten gebeuren indien het werk niet in optimale staat is en wat voor onderhoud er jaarlijks en in sommige gevallen periodiek nodig is.

4.1 Schoonmaken

Er zijn 52 kunstwerken die geheel schoongemaakt moeten worden en worden behandeld met een anti algen en mos en/of anti graffiti was. Dit steeds met de technieken en materialen die geëigend zijn voor het specifieke materiaal. Kosten voor schoonmaken en beschermen per object. Hierin is meegenomen dat voor sommige werken meer kosten worden gemaakt, zoals het gebruik van een hoogwerker, boot of ponton en andere werken makkelijker te onderhouden zijn.

Schoonmaken	Code	Naam	Kunstenaar	Wijk	Toponiem	Schouwingsadvies
		4 Zonder titel - Lange Delft	Nico (Nicolaas Amoldus) van den Boezem (1935 - 2017)	Middelburg	Lange Delft 8	Zowel kunstwerk als sokkel zijn beklad en er zitten resten van stickers etc op. Advies: Reinigen en beschermen.
		9 Anatomisch Theater	Willem Buijs	Middelburg	Rouansekade, Kuiperspoort Hagepreekgang	Het geheel lijkt iets van zijn plaats verschoven. Vooral nog geen direct probleem. Er zit een beschadiging op de tafel. Het geheel is aangetast door algen en mossen. Advies: Nu niets aan de verschuiving doen, maar dit wel monitoren. Beschadiging laten voor wat deze is, tenzij de wens er is om deze toch te herstellen. Geheel reinigen en beschermen. Tekst leesbaar maken door reiniging. Verzoek aan groendienst gemeente om wat grond aan te vullen en in te zaaien.
		10 Socle	Willem Buijs	Middelburg	Park Toerenliedt, Niet ver van entree Amelaan/Keetenstraat	Reinigen en beschermen.
		18 Gebogen vrouwenfiguur	Peter de Jong (1920 - 1990)	Middelburg	Seisbolwerk 18, Op grasveldje	Het geheel is aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen. Het bordje netjes maken.
		19 Zonder titel - Bolwerk	Peter de Jong (1920 - 1990)	Middelburg	Seisbolwerk, Klein Vlaanderen 37B	Het geheel is aangetast door algen en mossen. Kleine beschadiging aan de sokkel. Advies: Reinigen en beschermen. Sokkel voor nu zo laten.
	024-1	De Explosie - Stadhuisstraat	Ko de Jonge	Middelburg	Stadhuisstraat 4, Sint Sebastiaanstraat	Het geheel is aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	024-10	De Explosie - Balans	Ko de Jonge	Middelburg	Balans 2, Abdijplein	Het geheel is aangetast door algen en mos. Advies: Reinigen en beschermen.
	024-11	De Explosie - Sint Pieterstraat	Ko de Jonge	Middelburg	Sint Pieterstraat, entree Hof van Sint Pieter	Het geheel is aangetast door algen en mos. Advies: Reinigen en beschermen.
	024-12	De Explosie - Rotterdamse Kaai	Ko de Jonge	Middelburg	Rotterdamse Kaai 35, Beatrixbrug	Het geheel is aangetast door algen en mos. Advies: Reinigen en beschermen.
	024-13	De Explosie - Dwarskaai	Ko de Jonge	Middelburg	Dwarskaai, Beatrixbrug	Het geheel is aangetast door algen en mos. Advies: Reinigen en beschermen.
	024-14	De Explosie - Hagepreekgang	Ko de Jonge	Middelburg	Hagepreekgang, ingang Muziek School	Het geheel is aangetast door algen en mos. Advies: Reinigen en beschermen.

	024-15	De Explosie - Lange Delft	Ko de Jonge	Middelburg	Lange Delft 50	Het geheel is aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	024-2	De Explosie - Pottenmarkt		Middelburg	Pottenmarkt, Plein 1940 en Markt	Het geheel is aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	024-3	De Explosie - Markt	Ko de Jonge	Middelburg	Markt, Zusterplein	Het geheel is aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	024-4	De Explosie - Zusterstraat	Ko de Jonge	Middelburg	Zusterstraat 25, Pleintje	Het geheel is aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	024-5	De Explosie - Walplein	Ko de Jonge	Middelburg	Walplein, Nieuwe Wal	Het geheel is aangetast door algen en mos. Advies: Reinigen en beschermen.
	024-6	De Explosie - Bachtensteene	Ko de Jonge	Middelburg	Bachtensteene, Lombardstraat	Het geheel is aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	024-7	De Explosie - Groenmarkt	Ko de Jonge	Middelburg	Groenmarkt, Korte Burg	Het geheel is aangetast door algen en mos. Advies: Reinigen en beschermen.
	024-8	De Explosie - Onder den Toren	Ko de Jonge	Middelburg	Onder den Toren, ingang Koorke	Het geheel is aangetast door algen en mos. Advies: Reinigen en beschermen.
	024-9	De Explosie - Koorkehof	Ko de Jonge	Middelburg	Koorkehof 20, Abdijplein	Het geheel is aangetast door algen en mos. Advies: Reinigen en beschermen.
		Zonder titel - Prinses 26 Marijkeplein	Bob Klaassen	Middelburg	Prinses Marijkeplein 21	Het geheel is aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
		Zonder titel - Lutherse 28 Kerklaan	Theo Maassen	Middelburg	Lutherse Kerklaan, Zuidsingel	Het geheel is sterk aangetast door algen en mos. Advies: Reinigen en beschermen.
		30 M20	Theo Maassen	Middelburg	Nederstraat, Veerse Bolwerk	De sokkel heeft diverse beschadigingen en verkleuringen. Het brons is vuil. Advies: Geheel reinigen en beschermen. Ofwel de sokkel accepteren zoals deze nu is, ofwel een nieuwe sokkel maken.
		38 Kussend meisje Sofie	Sjer Jacobs	Middelburg	Vismarkt, Tegen muur	Het geheel verkeert in goede conditie. Advies Reinigen en beschermen.
		43 De Ontknopping	Atelier van Lieshout	Middelburg	Zacharias Jansenstraat, Prins Mauritsstraat	Het geheel is net geschilderd. Advies: Vanaf 2023 reinigen en beschermen.

	46 Stadspomp (Abdijplein)	Onbekend	Middelburg	Abdijplein	De pomp staat in de binnentuin (Pandhof) en is aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	47 Oorlogsplaquette		Middelburg	Abdijplein	De plaquetter zijn goed, van een plaquette is de tekst minder goed leesbaar. Advies: Reinigen en beschermen, hierdoor zal de tekst ook weer opgehaald worden.
	48 Plattegrond Kathedraal van R Marinus Lambertus		Middelburg	Abdijplein	Het kunstwerk is goed, slechts aangetast door algen en mossen. Advies: Eenmalig reinigen en beschermen.
	49 De Vlissingse Fles	Onbekend	Middelburg	Abdijplein	Er zijn beschadigingen zichtbaar en oude restauraties zijn lelijk uitgevoerd. De fles is vuil. Advies: Alleen reinigen en beschermen.
	51 Poort Zeeuws Archief (rechts)	Nico (Nicolaas Amok)	Middelburg	Bogardstraat	Er zijn roestplekken op het staal zichtbaar. De poort is vuil. Advies: Nu nog niet nodig om de poorten te schuren en opnieuw te lakken. Reinigen.
	52 Poort Zeeuws Archief (links)	Nico (Nicolaas Amok)	Middelburg	Bogardstraat	Er zijn roestplekken op het staal zichtbaar. De poort is vuil. Advies: Nu nog niet nodig om de poorten te schuren en opnieuw te lakken. Reinigen.
	54 Steen van voetstuk oude kraan		Middelburg	Damplein, Parkje	De steen is volledig groen uitgeslagen door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	58 Beeld tuin Provinciale Staten		Middelburg	Korte Giststraat	Er staan 2 beelden, het lijkt om het bronzen beeld te gaan. Dit beeld is goed. Advies: Reinigen en beschermen.
	61 Scheepsjournaal / Jacob Rogg (Lydia Schouten)		Middelburg	Hofplein, Buitenmuur	Er zijn vele kleine beschadigingen zichtbaar. Vooral aan de bovenzijde is zoutuitbloei zichtbaar. Advies: Aan de kleine beschadigingen is niet zoveel te doen en zijn ook niet storend. Muur wel reinigen en beschermen.
	62 Kunstwerk in tuin Zeeuws Archief		Middelburg	Hofplein 16, In tuin Zeeuws Archief	Er staan 3 objecten in de tuin. Deze zijn aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	64 Halve schijf in een uitsparing	Nico (Nicolaas Amok)	Middelburg	Kousteensedijk, Voor ingang bibliotheek	Er zit graffiti op en er zijn sticker resten zichtbaar. Advies: Reinigen en beschermen.
	67 Cortenstalen Buffalo		Middelburg	Koudekerkseweg 127	Het geheel is aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	68 8 stoelen		Middelburg	Lange Geere	Er groeit onkruid onder de stoelen dat niet weg wordt gehaald. De lak van het staal is op plekken slecht en er is roest zichtbaar. Lak van het hout is ook hier en der slecht. Advies: Voor nu reinigen en beschermen en het onkruid onder de stoelen verwijderen. Op termijn pas schuren en lakken. Stoelen lijken gewoon industrieel.
	70 God van de Handel		Middelburg	Lange Delft, Gevel steeg naar Nieuwe Burg	Het kunstwerk verkeert in goede staat en is slechts aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	71 Plaquette Johannes Goedaert		Middelburg	Molenwater 137, Tegen bunker in park	Er zit graffiti op het cortenstaal. Advies: Reinigen en beschermen.
	72 Pro Memorie	Hedi (Hedwig Gerda)	Middelburg	Molenwater 47, In de binnentuin	Het beeld vertoont lekstrepen en sporen van uitwerpselen van vogels die ook doorlopen over de sokkel. Advies: Reinigen en beschermen.

	73 Op hond lijkend beeldje	Nic (Nicolaas) Jonk	Middelburg	Molenwater 47, In de binnentuin	Het beeld vertoont sterke lekstrepen die ook doorlopen over de sokkel. Advies: Reinigen en beschermen.
	74 Jan Morks	August Falise	Middelburg	Molenwater 10	Beeld en sokkel verkeren in prima conditie. Advies: Reinigen en beschermen.
	78 In de Cluys	Nel (Petronella Halén)	Middelburg	Markt 7, Boven entree	Het kunstwerk is zeker aan de bovenzijde, aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	83 Kunstwerk aan de muur van het dorps huis		Nieuw- en Sint-Jo	Oude Rijksweg, Zigevel	Het kunstwerk is slechts wat vuil, verder goed. Advies: Reinigen en beschermen.
	88 Taurus	Elsa Westland	Middelburg	Parkeplein	het kunstwerk verkeert in goede staat en is slechts wat vuil. Advies: Reinigen en beschermen.
	93 Monument ter ere van The Black Watch R.H.R. of C	Amemuiden		Langeweg 59	Het monument is aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	95 The Exhortation		Amemuiden	Langeweg 59	De stenen zijn aangetast door algen en mossen. Het bordje ziet er slecht uit maar is nog wel leesbaar. Advies: Stenen eenmalig reinigen. Bordje in deze uitvoering blijft slecht. Zo houden of andere oplossing?
	96 De Slag om de Schelde		Amemuiden	Langeweg 59	Vooraf van de rechterplaat laat de kleuring los. Vooral de linkerzijde is aangetast door algen en mossen. Advies: Platen voor dit moment nog zo laten, als het storend wordt kleuring opnieuw doen. Geheel reinigen en beschermen.
	100 Papa's Deur	Cemal Demir	Middelburg	Westelijke Oude Havendijk 3	Het kunstwerk is aangetast door algen en mossen en er is wat veigroest zichtbaar. Advies: Reinigen en beschermen.
	101 Zuil met gedenksteen en namen van Zeeuwse Joden		Middelburg	Seisplein 17	Het geheel is zeer sterk aangetast door algen en mossen. Advies: Reinigen en beschermen.
	103 Bewijdingsmonument Middelb	Ludwig Oswald Wen	Middelburg	Groenmarkt	Op het beeld en op de sokkel zijn lekstrepen zichtbaar. Advies: Geheel reinigen en beschermen.

4.2 Klein onderhoud

Aan de volgende 8 kunstwerken dient klein onderhoud gepleegd te worden. Klein onderhoud houdt in dat er behalve reinigen en beschermen, er nog aanvullende werkzaamheden nodig zijn om het werk weer in optimale staat te krijgen. Kosten hiervan bedragen per object.

Klein onderhoud	Code	Naam	Kunstenaar	Wijk	Toponiem	Schouwingsadvies
	1	Podio del Mondo per l'Arte	Marinus Lambertus (van den) Boezem (1934 -)	Middelburg	Damplein, Graanbeurs	Alle onderdelen zijn in goede staat. Advies: Alles reinigen en beschermen.
	13	Gestolde Herinnering	Sigurður Gudmundsson	Middelburg	Groenmarkt, Nieuwe Burg	Het voegwerk ontbreekt deels. het geheel is vuil. Advies: Voegen nalopen en geheel reinigen en beschermen. De diverse krassen vooralsnog laten voor wat het nu is.
	16	Drie schoolkinderen op muurtje	Peter de Jong (1920 - 1990)	Middelburg	Nederstraat, Veerse Bolwerk	Het geheel is aangetast door algen en mos. Het voegwerk van de bakstenen is slecht. Advies: Voegwerk nalopen. Reinigen en beschermen.
	17	Drie Begijnen	Peter de Jong (1920 - 1990)	Middelburg	De Stoppelaarstuin, Op het pleintje	Het geheel is aangetast door algen en mos. De sokkel is beklad met witte verf. Er is 1 steentje kapot. Advies: Grondig reinigen en beschermen. Het kapotte steentje zo laten en evt vervalt monitoren.
	23	Stadstimmerman	Peter de Jong (1920 - 1990)	Middelburg	Stadsschuur, Vlissingestraat	Het geheel is aangetast door algen en mossen. Het voegwerk tussen beeld en sokkel en van de sokkel is deels slecht. Advies: Geheel reinigen en beschermen en voegwerk nalopen.
	32	Zonder titel - Korte Delft	Theo Maassen	Middelburg	Korte Delft, Reigerstraat	Aan de bovenzijde van de sokkel is de wapening zichtbaar, tevens lelijke restauraties zichtbaar. Het geheel is vuil. Winkeliers zetten hun reclame tegen het kunstwerk. Advies: Sokkel aanhelen en zoveel mogelijk op kleur brengen. Geheel reinigen en beschermen.
	35	Kloek	Elsa Westland	Middelburg	Blauwe Dijk, Het Groene Woud	Het geheel is aangetast door algen en mossen. Er zitten scheuren in de sokkel, er groeit gras tussen het voegwerk en het voegwerk is slecht. Advies: Geheel reinigen. Voegwerk helemaal nalopen en scheuren dicht.
	40	Quintet	Maze de Boer	Middelburg	Mozartweg, Bij rotonde Schietbaan	Het geheel verkeert in goede conditie. Aan de onderzijde resten van sticker en wat vuil. Advies: Reinigen en beschermen.

4.3 Groot onderhoud

De volgende 47 kunstwerken vallen in de categorie groot onderhoud. Kosten en beschrijving van het groot onderhoud voor deze objecten worden per kunstwerk weergegeven. Bij al deze werkzaamheden zal Kunstwacht eerst contact opnemen met de kunstenaar of erven.

Groot onderhoud	Code	Naam	Kunstenaar	Wijk	Toponiem	Schouwingsadvies
	2 S		Nico (Nicolaas Arnoldus) van den Boezem (1935 - 2017)	Middelburg	Kruitmolenlaan 127	rvs en graniet schoonmaken; één blok graniet is gescheurd door de verlijming; rvs polijsten en granietblok met flexibel materiaal invullen.
	3	Herberdsland 72	Nico (Nicolaas Arnoldus) van den Boezem (1935 - 2017)	Middelburg	Herberdsland 72, Zijgevel	Houten delen schilderen, trespa schilderen, delen aanvullen
	5	Obelisk 2	Nico (Nicolaas Arnoldus) van den Boezem (1935 - 2017)	Middelburg	Statenlaan 46, Tegenover op het grasveld	Sokkel schoonmaken; rvs schoon, polijsten en deel herstellen
		Zonder titel - 6 Kruitmolenlaan	Nico (Nicolaas Arnoldus) van den Boezem (1935 - 2017)	Middelburg	Kruitmolenlaan 60, Voor Calvin College	Schoonmaken; rvs polijsten; sokkel hoeken aanhelen.
	8	Arctica	Willem Buijs	Sint Laurens	Noordweg 495, In perk/half in heuveltje	Het paard maakt geen onderdeel uit van het geheel. Artica hoort niet ingegraven te liggen in de speelberg, tevens dient het met een markering naar het noorden gericht te worden. Advies: Met hulp van een wagen met kraan op de juiste plaats en in de juiste richting herplaatsen. Reinigen en beschermen.
	11	Column of Meditation	Willem Buijs	Middelburg	Segeersingel, In grasveldje	Schoonmaken; kunstwerk-sokkel rechtzetten; enkele letters restaureren.

	12	Conics of Appolonius	Willem Buijs	Middelburg	Park Toorenvliedt, Rond het grote grasveld	Schoonmaken; delen herstellen-aanhelen; gras steken rondom; maaischade slijpen.
	14	Opvliegende Vogels	Peter de Jong (1920 - 1990)	Middelburg	Meanderhofstraat, Einde straat in het water	schoonmaken; ponton steiger; rvs polijsten; klein voegen
	15	Zonder titel - Roozenburglaan	Peter de Jong (1920 - 1990)	Middelburg	Roozenburglaan, Wijdaudwardsstraat	Schoonmaken; marmer polijsten
	20	Zonder titel - Laan der Verenigde Naties	Martin Simmers	Middelburg	Laan der Verenigde Naties, Walcherseweg	Schoonmaken; roest verwijderen en beton aanhelen.
	21	Zonder titel - Vromoldsland	Peter de Jong (1920 - 1990)	Middelburg	Vromoldsland 37	Schoonmaken; sokkel herstellen en kleuren.
	22	Zittend meisje	Peter de Jong (1920 - 1990)	Middelburg	Nieuwe Oostersestraat, Molenwater	Het geheel is aangetast door algen en mos. Het voegwerk van de sokkel is slecht en er ontbreekt een hoeksteen. Advies: Voegwerk volledig nalopen, hoeksteen bijmaken en plaatsen. Geheel reinigen en beschermen.
	25	Fontein - Markt	Ilya Iosifovich Kabakov (1933 -) / Emilia Kabakov (1945 -)	Middelburg	Markt, Ingang Vleeshal	Het geheel is vuil. van 1 van de stoelen, de rechter vanaf de Markt gezien, is het spuitmondje deels afgebroken waardoor de waterstraal niet meer zo loopt als bedoeld. Advies: In ieder geval het geheel reinigen en beschermen. Technische gegevens opvragen en oplossing voor spuitser bepalen. Die kosten P.M.

	27	Paard	Theo Maassen	Middelburg	Lammersteeg 11	Het voegwerk van de sokkel is zeer slecht. Het brons is vuil en het geheel is aangetast door algen en mos. Advies: Sokkel volledig opnieuw voegen. Geheel reinigen en beschermen.
	29	Cocon	Theo Maassen	Middelburg	Berkenlaan 9, In gras bij vijver	brons schoonmaken en bescherming aanbrengen; sokkel schilderen
	31	Zonder titel - Binnengracht	Theo Maassen	Middelburg	Binnengracht, vanaf brug Koestraat	Het kunstwerk is sterk aangetast door algen en mossen. De laklaag van de sokkel is in erg slechte staat, zeker ook op de waterlijn. Advies: Ofwel pontons met steiger, ofwel speciale hoogwerker. Geheel reinigen, sokkel schuren, roest aanpakken en geheel voorzien van nieuw laksysteem. Let op lastige bereikbaarheid.
	33	Zonder titel - Langevielebinnenbrug	L. Messer-Heybroek	Middelburg	Langevielebinnenbrug	Beide werken zijn aangetast door algen en mossen. Er zitten resten van verf op de sokkel van een beeld. De wapening roest en drukt delen van een beeld kapot. Op dat beeld zitten ook eerdere restauraties die lelijk afsteken. Advies: Roestende wapening aanpakken, eerdere restauraties uithalen en op kleur brengen. Geheel aanhalen op kleur. Geheel reinigen en beschermen.
	34	Vrouw in ligstoel	Guido Metsers	Middelburg	Lange Delft, Segeerstraat	De laklaag van de stoelen is in slechte staat. Het brons is vuil. In de stoel met de bronzen vrouw zit speling. Advies: Staal schuren en lakken. Stoel met vrouw opnieuw fixeren. Geheel reinigen en beschermen.
	36	Zonder titel - Europalaan	Peter de Jong (1920 - 1990)	Middelburg	Laan der Verenigde Naties, Europalaan	Er zijn diverse beschadigingen en een scheur. De hand ontbreekt deels. het geheel is aangetast door algen en mossen. Advies: Restauratie hand en beschadigingen, scheur verlijmen. Geheel reinigen en beschermen.
	37	Van in de handen naar kijken en denken	Anne-Marie van Sprang	Middelburg	Loskade, Touwbaan	De beelden zijn wat vuil. Het straatwerk van de rotonde ziet er slordig uit en er groeit gras tussen. Advies: Reinigen en beschermen. Verzoek aan gemeente om naar de bestrating te kijken.
	39	Zeeuws Slavernijmonument	Hedi (Hedwig Gerda Cornelis Josephien) Bogaerts (1956 - 2006)	Middelburg	Balans, Bij fontein	Er ligt van alles in de vijver. De diverse onderdelen zijn aangetast door algen en mossen. Er groeit gras in het voegwerk. De randen van de fontein wijken iets. Advies: Fonteinbak leeg halen. Randen kitten. Geheel reinigen en beschermen.
	41	You Mean So Much to Me	Hendrik-Jan Hunneman	Middelburg	Grote Sternstraat 84, Langs voetpad	Er ontbreken veel RVS bouten van het middendeel. Er zit graffiti op de vloender. De stalen bouten aan de zijanten vervangen door RVS exemplaren en alles aandraaien. 1 plank rondom de paal vervangen. De lantaarnpaal schuren en lakken. Geheel reinigen en beschermen.

	50 De Visleurster	Gerard Brouwer	Arnemuiden	Markt	Er zit een grote scheur in 1 plaat van de sokkel. Aan andere hoeken kleine beschadigingen. Er zijn resten van een sticker zichtbaar. Advies: Grote scheur herstellen. Geheel reinigen en beschermen.
	53 Koningin Emma	Henk (Hendricus Johanne)	Middelburg	Damplein	Het geheel is sterk aangetast door algen en mossen. Het voegwerk is in slechte staat. Advies: Geheel reinigen en beschermen en al het voegwerk nalopen.
	55 de Kies		Middelburg	Elzenlaan, Schoolplein	Het voegwerk is slecht. De verlaag van de sokkel is zeer slecht. Het geheel is vuil. Advies: Geheel reinigen, sokkel schuren en lakken. Het voegwerk van het kunstwerk nalopen en herstellen.
	57 Kubussen	John (Johannes) Grosman	Middelburg	Generaal Eisenhowerlaan	De lak bladdert overal van het staal. Zowel van het binnenste als het buitenste deel. Advies: Geheel schuren en opnieuw lakken.
	59 Willem II van Holland	Oswald Wenckebach (185	Middelburg	Gistpoort, Boven de poort	Eerdere restauraties zijn erg lelijk uitgevoerd. Het geheel is heel erg vies. Advies: In ieder geval het geheel reinigen en beschermen.
	60 Stadspomp (Helm)	Jan de Munck	Middelburg	Helm	Er zijn veel kleine beschadigingen zichtbaar. Het voegwerk is slecht. Het geheel is zeer sterk aangetast door algen en mossen. Advies: We adviseren om niet de gehele pomp te restaureren, maar alleen het voegwerk te vervangen en evt losse delen te restaureren. Geheel reinigen en beschermen.
	65 De Ringrijder	Gerard Brouwer	Middelburg	Koorkerkstraat	Er is een wat grotere beschadiging aan de sokkel en vooral aan een zijde is de kleuring van de tekst slecht. Advies: Sokkel aanhelen, letters wit inkleuren en geheel reinigen en beschermen.
	66 Krukas	T. Lindema / A. Minderhout	Middelburg	Kruisweg 2	Het beeld is aangetast door algen en mossen. De stenen van de sokkel zijn beschadigd en het voegwerk is slecht. Advies: Geheel reinigen, kapotte stenen van de sokkel vervangen en het voegwerk nalopen, roest behandelen.
	69 Zuil van gekleurde tegeltjes (Laan der Verenigde Naties)		Middelburg	Laan der Verenigde Naties	De tegels zijn in goede staat. De zuil is aangetast door algen en mossen. De schildering van de sokkel en onderzijde zuil zijn in zeer slechte staat. Er zit een buis met een lamp(?) bevestigd aan het kunstwerk. Advies: Geheel reinigen en beschermen. Onderzijde zuil (geel) en sokkel (rood) volledig opnieuw schilderen. Wat doet de lamp tegen het kunstwerk?

	77	Kunstwerk met doorkijk en kompas		Middelburg	Maisbaai 1	Er is roest zichtbaar. er zit graffiti op het werk. Het hout onder de schijf is slecht. De laklaag is in slechte staat. Advies: Geheel schuren, oxide aanpakken en lakken in originele kleuren. Hout onder de schijf behandelen.
	79	Koningin Wilhelmina met Pierre (Petrus Josephus F)		Middelburg	Markt 1, Top gevel Vleesh	Het kunstwerk is vuil. Voor onderhoud is er een grote hoogwerker nodig. Advies: De kosten om alleen het beeld schoon te maken vanwege de hoogwerker zijn hoog. Wellicht mee laten lopen als er meer onderhoud aan de gevel gedaan wordt, zoals de loodgieter.
	80	Molenstenen op ronde sokkel		Middelburg	Noordbolwerk 37, Bij het w	Het werk is in het verleden erg lelijk gerestaureerd. Tevens heeft er waarschijnlijk een bordje op gezeten, waarvan de schroeven en pluggen nog uit de steen steken. De stenen zitten vol graffiti en het geheel is sterk aangetast door algen en mossen. Advies: Pluggen en schroeven verwijderen en gaten netjes dichtten. Geheel reinigen en beschermen.
	81	Oorlogsmonument Nieuw- Philip/Flip ten Klooster (15		Nieuw- en Sint-Joo	Oude Dijk, Op begraafplaat	Het geheel is zeer sterk aangetast door algen en mossen. Het hekje staat deels scheef. Het voegwerk is slecht, er zit een scheur in de sokkel. De letters van de 4 platen zijn vervaagd. Advies: geheel reinigen. Voegwerk vervangen. Scheur dichtten en retoucheren. Hekje recht zetten. Letters van de 4 platen opnieuw wit inkleuren.
	84	Zuil van gekleurde tegeltjes (Olmenlaan)		Middelburg	Olmenhof 6	De tegels zijn in goede staat. De zuil is aangetast door algen en mossen. De schildering van de sokkel en onderzijde zuil zijn in zeer slechte staat. Advies: Geheel reinigen en beschermen. Onderzijde zuil (geel) en sokkel (rood) volledig opnieuw schilderen.
	85	Vrouw in de wind	Herman Bisschop	Middelburg	Poelendaelsingel 10, Voor	het voegwerk van de sokkel is slecht en er is een steen afgebroken. Het geheel is vuil. Advies: Voegwerk sokkel nalopen, steen vervangen. Geheel reinigen en beschermen.
	86	Gedenknaald		Middelburg	Rouaansekaai 127	restauraties zijn even geslaagd uitgevoerd en de naald vertoont vele beschadigingen, logisch gezien de leeftijd. Het voegwerk is slecht en er is veel zoutuitbloei zichtbaar. Het geheel is verder sterk aangetast door algen en mossen. Het bladgoud van de bol bovenop is in slechte staat. Advies: Overleg over de wensen qua restauratie. In ieder geval de gehele zuil reinigen (stomen).
	87	Steenplastiek wit		Middelburg	Roozenburglaan 200, Buite	het geheel is sterk aangetast door algen en mossen. Het talud ligt niet netjes. Advies: Geheel reinigen en beschermen. Keitjes netjes leggen.
	89	Milestones	Thomas Schönauer	Middelburg	Seissingel, Seisbolwerk	Het kunstwerk is in goede staat en slechts wat vuil. De tekst van het bordje is slecht leesbaar. Advies: Reinigen en beschermen. Letters bordje inkleuren.

	90	Inundatiemonument Middelburg		Middelburg	Seissingel 12	De laklaag van het gehele werk is in slechte staat. Advies: Geheel schuren en lakken. Let op: staat aan de slootkant van een particuliere woning.
	91	Zuil Stadsschuur		Middelburg	Stadsschuur, Naast de slu	Het geheel is sterk aangetast door algen en mossen. De teksten zijn minder goed leesbaar. Advies: Geheel reinigen en beschermen. Hoogwerker of delen steiger. Hierdoor zullen de teksten ook weer beter leesbaar worden.
	92	52nd Lowland Division monument		Arnemuiden	Langeweg 59	Er zijn diverse beschadigingen aan het hardsteen en het geheel is aangetast door algen en mossen. Advies: Beschadigingen herstellen en geheel reinigen en beschermen.
	94	Franse monument		Arnemuiden	Langeweg 59	Het geheel is aangetast door algen en mossen, groeit tot in het voegwerk. Voegwerk is hierdoor slecht. Er zijn 2 stenen kapot. Advies: Geheel reinigen, voegwerk helemaal nalopen. Stenen vervangen. Grit aanharken, het worteldoek is zichtbaar.
	98	Trog met varkens		Middelburg	Varkensmarkt	Het voegwerk is slecht en er zijn bakstenen kapot. Er staat waarschijnlijk bijna jaarrond een terras overheen gestald. Advies: In principe stenen vervangen en voegwerk nalopen. Heeft dit zin als het terras er toch weer overheen gezet wordt? In ieder geval reinigen en beschermen.
	99	Stadspomp Vismarkt		Middelburg	Vismarkt	Er zijn zeer veel beschadigingen zichtbaar. Het voegwerk laat los en er komen delen los. Dit mede door de groei van algen en mossen. Advies: In ieder geval de scheuren en de los zittende delen restaureren. Niet alle beschadigingen restaureren. Geheel reinigen en beschermen.
	102	Gedenkplaat / erehof		Middelburg	Westelijke Oude Havendijk	Het voegwerk aan de zijkanten van het staande deel is slecht. Het geheel is sterk aangetast door algen en mossen. Advies: Voegwerk netjes maken en alles reinigen en beschermen.

4.4 Geen speciaal onderhoud

Aan de volgende 5 kunstwerken is geen speciaal onderhoud nodig.

Geen	Code	Naam	Kunstenaar	Wijk	Toponiem	Schouwingsadvies
		63 Tekst in mensvorm	Peter Slager	Middelburg	Kanaalweg, Ruiten pauzehuisje chauffeurs	De bestickering op de ruiten van het pauzehuisje is in goede staat. Advies: Geen bijzonder onderhoud noodzakelijk.
		75 Banken (Dokhavenpad)	Nico (Nicolaas Amoldus)	Middelburg	Dokhavenpad	Dit lijken niet meer de originele mogelijk kunstzinnige banken te zijn, maar fabrieksmatige exemplaren. De banken zijn bekrast. Advies: Geen specialistisch onderhoud.
		76 Banken (Luskade)	Nico (Nicolaas Amoldus)	Middelburg	Luskade	Dit lijken niet meer de originele mogelijk kunstzinnige banken te zijn, maar fabrieksmatige exemplaren. De banken zijn in goede staat. Advies: Geen specialistisch onderhoud.
		82 Werk stadsdichter Nieuwepoortstraat		Middelburg	Nieuwepoortstraat 14, Boven entree	Het lijkt niet om het werk boven de entree van nr 14 te gaan, maar om het werk van de stadsdichter tegen de muur vlakbij de poort naar de Korendijk. Dit werk verkeert in goede staat. Advies: Geen bijzonder onderhoud noodzakelijk.
		97 Werk stadsdichter Tympanplein		Middelburg	Markt	het geheel verkeert in goede staat. het werk is ook zo goed als onbereikbaar. Advies: Geen bijzonder onderhoud noodzakelijk.

4.5 Anders/overleg

Over het volgende kunstwerk moet eerst overlegd worden wat hiermee te doen.

Anders/overleg	Code	Naam	Kunstenaar	Wijk	Toponiem	Schouwingsadvies
		56 Veeg teken	Nico (Nicolaas Arnoldus) van den Boezem (1935 - 2017)	Middelburg	Gerbrandylaan 4, Op grasveld Zorgstroom	Al het hout is rot. Op termijn wordt het werk gevaarlijk. Advies: Restauratie zou het maken van een compleet niet werk betekenen. Laten staan is geen optie. Overleg.

5 BEHEERPLAN MEERDERE JAREN

De ervaring met de omgang met kunstwerken in verschillende gemeenten de afgelopen jaren, leert dat kunstwerken die er goed en schoon uitzien, minder vandalisme aantrekken dan smerige, al deels kapotte objecten. Tevens betekent jaarlijks onderhoud een fraaiere openbare ruimte en scheelt het in de kosten, aangezien reparaties op termijn veel duurder zijn dan ieder jaar goed onderhouden.

Voor veel materialen zoals hout en bijvoorbeeld verschillende steensoorten geldt ook dat regelmatig klein onderhoud de levensduur verlengt en groot onderhoud op enig punt in de tijd overbodig maakt.

In het algemeen geldt dat regelmatig jaarlijks onderhoud en inspectie veel problemen voorkomt en ook goedkoper is dan om pas te reageren als er echt iets mis is.

De kosten voor het reguliere onderhoud, schoonmaken/beschermen en klein onderhoud, gelden als het achterstallig onderhoud is ingelopen.

Op de volgende pagina's de begroting voor meerdere jaren.

In de meerjarenbegroting is per jaar aangegeven wat de kosten voor jaarlijks regulier onderhoud zijn en ook wat er aan periodiek onderhoud nodig is. Natuurlijk kan er per jaar worden gekeken of periodieke werkzaamheden inderdaad in een bepaald jaar nodig zijn en kan dit eventueel worden doorgeschoven als dat wenselijk is. Nadat het achterstallig onderhoud is ingelopen, volstaat een gemiddelde van
per jaar om alle kunstwerken van de gehele gemeente Middelburg jaarlijks goed te onderhouden en dus ook periodiek extra onderhoud te verrichten daar waar nodig.

De volgende activiteiten maken deel uit van het regulier onderhoud:

- eenmaal per jaar wordt de toestand van alle kunstwerken in kaart gebracht en bijgewerkt in de database
- ieder kunstwerk wordt schoongemaakt (oorlogs- en herdenkingsmonumenten voor 4 mei)
- indien nodig wordt ieder kunstwerk behandeld met een beschermende laag
- klein onderhoud wordt direct uitgevoerd
- er wordt een advies gegeven, inclusief kostenraming, voor kunstwerken die dat jaar iets extra's nodig hebben, in overleg met de gemeente
- Kunstwacht kan direct actie ondernemen in het geval van calamiteiten (24/7)
- Kunstwacht zal samen met de gemeente publiciteit aan de activiteiten proberen te geven
- Kunstwacht zal de gemeente indien gewenst van advies voorzien op vele gebieden rondom kunst, bijvoorbeeld advies bij nieuwe kunstwerken.

Alle genoemde bedragen in dit beheerplan zijn exclusief 21% BTW